UDC 130.2:811.162.1]:004.77
DOI https://doi.org/https://doi.org/10.31392/cult.alm.2025.4.39

Agnieszka Patalong,
magistra filologii polskiej,
absolwentka Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi
orcid.org/0009-0001-5055-228X
agnieszka_patalong@wp.pl

POLSZCZYZNA W PRZESTRZENI CYFROWEJ: MEMY, SLANG INTERNETOWY I ICH KULTUROWE ZNACZENIE

Praca analizuje memy internetowe i slang cyfrowy jako współczesne formy komunikacji, które stały się trwałym elementem kultury online.

Rozwój technologii sprawił, że użytkownicy internetu aktywnie współtworzą treści i nowe praktyki komunikacyjne.

W artykule omówiono teoretyczne podstawy funkcjonowania memów i slangu oraz ich znaczenie w kulturze młodzieżowej.

Badanie empiryczne dotyczy sposobów interpretowania i wykorzystywania tych zjawisk przez polskich użytkowników internetu.

Celem było rozpoznanie ich kulturowej i komunikacyjnej roli w procesach kształtowania współczesnej tożsamości.

Podjęto próbę potwierdzenia tezy, że memy internetowe stanowią współczesną, cyfrową formę folkloru, pełniąc funkcje podobne do tradycyjnych form kultury ludowej – komentują rzeczywistość, utrwalają wspólnotowe kody interpretacyjne, tworzą humorystyczne opowieści i budują więzi społeczne, jednocześnie uczestnicząc w krytyce społecznej i politycznej. Starano się również udowodnić, że polski slang internetowy i memy mają istotny wpływ na kształtowanie współczesnej tożsamości młodzieży, umożliwiając ekspresję emocji, opinii, poczucia przynależności grupowej i komunikację generacyjną, przy czym zachowują lokalną specyfikę kulturową mimo globalnych trendów w internecie.

Wyniki pokazują, że memy i slang to nie tylko humor i skrót językowy, lecz także narzędzia budowania wspólnoty i wyrażania postaw.

Słowa kluczowe: internet, kultura, memy, przestrzeń cyfrowa, slang internetowy.

Patalong Agnieszka,
Master of Polish Philology,
graduate of the Academy of Humanities and Economics in Łódź
orcid.org/0009-0001-5055-228X
agnieszka_patalong@wp.pl

POLISH LANGUAGE IN THE DIGITAL SPHERE – MEMES, INTERNET SLANG, AND THEIR CULTURAL SIGNIFICANCE

The study analyzes internet memes and digital slang as contemporary forms of communication that have become a permanent element of online culture.

The development of technology has enabled internet users to actively co-create content and new communicative practices.

The theoretical foundations of the functioning of memes and slang, as well as their significance in youth culture, are discussed.

Empirical research focuses on the ways these phenomena are interpreted and used by Polish internet users.

The aim was to identify their cultural and communicative role in the processes of shaping contemporary identity.

An attempt was made to confirm the thesis that internet memes constitute a contemporary, digital form of folklore, performing functions similar to traditional forms of folk culture–they comment on reality, preserve

© Patalong Agnieszka, 2025
Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

communal interpretative codes, create humorous narratives, and build social bonds, while also participating in social and political critique. It was also sought to demonstrate that Polish internet slang and memes have a significant impact on shaping contemporary youth identity, enabling the expression of emotions, opinions, group belonging, and generational communication, while maintaining local cultural specificity despite global trends on the internet.

The results show that memes and slang are not only humor and linguistic shortcuts but also tools for building community and expressing attitudes.

Key words: internet, culture, memes, digital space, internet slang.

Паталонґ Агнєшка,
магістерка польської філології,
випускниця Академії гуманітарно-економічної освіти в Лодзі
orcid.org/0009-0001-5055-228X
agnieszka_patalong@wp.pl

ПОЛЬСЬКА МОВА В ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ – МЕМИ, ІНТЕРНЕТ-СЛЕНГ ТА ЇХ КУЛЬТУРНЕ ЗНАЧЕННЯ

Робота аналізує інтернет-меми та цифровий сленг як сучасні форми комунікації, які стали постійним елементом онлайн-культури.

Розвиток технологій дав змогу користувачам інтернету активно співтворити контент та нові комунікативні практики.

Розглянуто теоретичні основи функціонування мемів та сленгу, а також їх значення в молодіжній культурі.

Емпіричне дослідження стосується способів інтерпретації та використання цих явищ польськими користувачами інтернету.

Мета – виявити їх культурну та комунікативну роль у процесах формування сучасної ідентичності.

Здійснено спробу підтвердити тезу, що інтернет-меми становлять сучасну, цифрову форму фольклору, виконуючи функції, подібні до традиційних форм народної культури – вони коментують реальність, закріплюють спільні коди інтерпретації, створюють гумористичні оповіді та будують соціальні зв'язки, одночасно беручи участь у соціальній та політичній критиці. Також намагалися довести, що польський інтернет-сленг та меми значно впливають на формування сучасної молодіжної ідентичності, дозволяючи виражати емоції, думки, відчуття групової належності та поколіннєву комунікацію, при цьому зберігаючи локальну культурну специфіку, незважаючи на глобальні тренди в інтернеті.

Результати показують, що меми та сленг – це не лише гумор і мовні скорочення, а й інструменти побудови спільнот та вираження позицій.

Ключові слова: інтернет, культура, меми, цифровий простір, інтернет-сленг.

Wstęp. Nie ulega wątpliwości, że rozwój technologii cyfrowych sprawił, że współczesna komunikacja coraz częściej przybiera formy wykraczające poza tradycyjne modele przekazu. W przestrzeni internetu użytkownicy nie są już wyłącznie odbiorcami treści, lecz aktywnymi uczestnikami kultury, współtworzącymi nowe formy ekspresji i narracji. Jednym z najbardziej charakterystycznych przykładów tego procesu są memy internetowe oraz slang cyfrowy, które stały się trwałym elementem komunikacji online i ważnym składnikiem współczesnej kultury młodzieżowej.

Niniejsza praca podejmuje próbę analizy memów oraz slangu internetowego w perspektywie komunikacyjnej i kulturowej, uwzględniając zarówno ich teoretyczne ujęcia, jak i funkcjonowanie w praktyce – w doświadczeniu rzeczywistych użytkowników polskiej przestrzeni cyfrowej. Prezentowane badanie (jedno przeprowadzałam) empiryczne ma na celu rozpoznanie sposobów, w jakie Polacy interpretują, wykorzystują i wartościują te zjawiska, a także określenie ich znaczenia dla współczesnych procesów tworzenia tożsamości kulturowej.

Analiza głównych publikacji. Rozważania zacznę od wskazania, że idea mema, którą zaproponował Richard Dawkins (1996), a która następnie rozwijana była przez badaczy kultury cyfrowej, w moim przekonaniu idealnie oddaje logikę funkcjonowania praktyk komunikacyjnych w sieci. Szczególnie dobrze zauważalne jest to w środowisku Web 2.0, które radykalnie poszerzyło możliwości aktywnego uczestnictwa

użytkowników. Należy jednak dodać, że w literaturze nie brakuje sporów wokół teorii memetyki[1], jednak Limor Shifman (2015) w znacznym stopniu je neutralizuje, przyjmując dwa kluczowe założenia: po pierwsze, że nie należy na siłę kopiować modeli biologicznych do całej sfery kultury; po drugie, że w wymianie i przekształcaniu memów to człowiek – a nie abstrakcyjny „gen kultury" – pełni rolę głównego „agenta".

Memy internetowe można rozumieć jako zespół powiązanych ze sobą komunikatów cyfrowych, które łączy określony schemat treściowy, wizualny lub narracyjny. Ich istnienie jest rezultatem świadomej i interaktywnej aktywności użytkowników, którzy nie tylko odbierają daną formę, lecz także odpowiadają na nią, przetwarzają ją i dopasowują do własnych potrzeb komunikacyjnych. Tego typu treści funkcjonują w obiegu sieciowym dzięki temu, że są wielokrotnie udostępniane, imitowane lub twórczo modyfikowane, tworząc dynamiczny i nieustannie rozwijający się zestaw wariantów (Szabla, 2018).

Internetowy mem to szczególny gatunek medialny, ściśle związany z kulturą uczestnictwa i jednocześnie stanowiący jedno z najbardziej intrygujących zjawisk współczesnej kultury cyfrowej. Sama nazwa „mem" wywodzi się z koncepcji rozwijanej w ramach nurtu socjobiologii i neoewolucjonizmu, gdzie odnosiła się do jednostki kulturowej podlegającej procesom analogicznym do ewolucji biologicznej. Jednak wraz z dynamicznym rozwojem technologii cyfrowych – zwłaszcza pojawieniem się mediów społecznościowych, powszechnym dostępem do internetu oraz upowszechnieniem urządzeń mobilnych – znaczenie tego terminu uległo istotnej transformacji (Kamińska, 2024).

L. Shifman (2015) wyróżnia kilka właściwości memów, które okazują się szczególnie ważne przy analizie współczesnej cyberkultury. Jedną z nich jest przejście od działania jednostkowego do oddziaływania zbiorowego. Platformy internetowe sprawiają, że pojedynczy komunikat – żart, obraz, komentarz czy nagranie – może błyskawicznie zostać podchwycony przez innych, zyskać szeroki zasięg, a ostatecznie wpłynąć na sposób myślenia i zachowania całych grup użytkowników (Wołoszyn, 2019). Mechanizm ten jest wzmacniany przez fakt, że w kulturze internetowej ogromną wagę przykłada się do praktyk udostępniania. *Sharing* – udostępnianie – stał się podstawowym doświadczeniem wspólnotowym, stopniowo zastępując wcześniejsze modele rozpowszechniania treści i dóbr. W tym sensie rozpowszechnianie memów nie jest jedynie technicznym działaniem, ale jednym z kluczowych gestów budowania cyfrowej wspólnoty (Gumkowska, 2016).

Kolejną funkcją memów jest sposób ich powielania. W przypadku treści internetowych reprodukcja nie polega już wyłącznie na prostym kopiowaniu, lecz na ciągłym „przeformatowywaniu" komunikatów – czasem subtelnym, a czasem radykalnym. Choć cyfrowe narzędzia pozwalają użytkownikom jednym kliknięciem udostępnić oryginalny materiał, duża część internautów woli samodzielnie przetworzyć mem, dodając coś od siebie. Ten pozornie zbędny wysiłek staje się wręcz jednym z wyróżników kultury online. W tej logice funkcjonują dwa zasadnicze mechanizmy. Pierwszy to klasyczna imitacja – powtarzanie znanej formuły, która (formuła) w świecie offline istniała (formuła) od zawsze, ale dopiero internet uczynił ją tak przejrzystą. Sieć umożliwia zestawianie dziesiątek wariantów jednego motywu, dzięki czemu proces kopiowania staje się sam w sobie widocznym elementem kultury. Drugim mechanizmem jest remiks, czyli twórcze rozkładanie komunikatu na części i budowanie go od nowa z domieszką świeżych, często humorystycznych lub intertekstualnych dodatków. W efekcie mem staje się czymś w rodzaju cyfrowej „zabawki", którą użytkownicy nieustannie modyfikują (Boroch, 2011).

Trzecia właściwość memów, istotna dla analizy środowiska sieciowego, dotyczy logiki konkurencji i selekcji. Choć rywalizacja o uwagę odbiorców nie jest wynalazkiem epoki internetu, to właśnie w jej ramach zyskała ona wyjątkową intensywność. Platformy cyfrowe niemal w czasie rzeczywistym odsłaniają statystyki aktywności użytkowników – liczbę wyświetleń, reakcje, komentarze – i te dane stają się sygnałami, które wpływają na decyzje komunikacyjne. Użytkownicy chętniej udostępniają to, co już osiągnęło wysoki poziom popularności, co dodatkowo napędza dynamiczną selekcję memów. W rezultacie procesy rywalizacji, widoczne choćby w rosnących licznikach odsłon, zyskują niespotykany wcześniej rozpęd i zaczynają kształtować krajobraz kultury internetowej (Szagun, 2021).

[1] Memetyka bada ewolucję kultury, koncentrując się głównie na jej walorach komunikacyjnych: komunikacji interkulturowej; komunikacji kulturowej.

W cyfrowym ekosystemie mem przestał być jedynie abstrakcyjną ideą przekazywaną między ludźmi, a stał się wizualno-tekstową formą komunikatu, funkcjonującą w nieustannym obiegu, przetwarzaniu i reinterpretacji. Pod znaną, zapożyczoną nazwą zaczęło rozwijać się zjawisko całkowicie nowe: złożona praktyka komunikacyjna, łącząca humor, komentarz społeczny, kreatywność użytkowników oraz mechanizmy wirusowego rozprzestrzeniania się treści (Chaciński, 2020). W efekcie współczesne memy nie tylko odzwierciedlają aktualne nastroje i problemy, lecz także aktywnie kształtują dyskurs kulturowy, stając się jednym z kluczowych narzędzi ekspresji i budowania wspólnot w sieci. Memy są jednocześnie proste i zaskakująco złożone. Potrafią spłycać poważne refleksje do żartu, ale wymagają od odbiorcy obycia z kulturą popularną. Rozpoznanie schematu mema staje się dziś kluczowe, by w pełni uczestniczyć w internetowych rozmowach, gdzie „śmieszne obrazki" pełnią rolę komentarzy i puent. Dzięki temu można też docenić trafność dobrze dobranego mema. Połączenie obrazu i tekstu nie służy jedynie popisowi znajomością internetowych tropów. Memy – podobnie jak emotikony – pozwalają wyrazić emocje i uzupełniają komunikację online, która z definicji pozbawiona jest mimiki, gestów i tonu głosu. Dzięki nim wypowiedzi zyskują emocjonalny kontekst, którego w sieci często brakuje (Maciąg, 2013).

Mem można uznać za spójny, celowy i świadomy wytwór ludzkiej kultury, ponieważ jego tworzenie wymaga zarówno aktywności intelektualnej, jak i zaangażowania w praktyki kulturowe (Kamińska, 2024). Warto jednak podkreślić, że to autor mema musi wykazać się kreatywnością oraz umiejętnością twórczego łączenia elementów wizualnych i tekstowych. Niezbędna jest także pewna orientacja w kontekstach kulturowych – od bieżących wydarzeń po elementy popkultury czy kodów komunikacyjnych funkcjonujących w danej społeczności. Dzięki temu twórca może zbudować porozumienie z odbiorcą, odwołać się do jego doświadczeń i wspólnej wiedzy, a tym samym sprawić, że mem stanie się nie tylko komunikatem humorystycznym, lecz także komentarzem kulturowym, który rezonuje w danej grupie użytkowników (Dołęga, 2021).

Slang internetowy z kolei to specyficzny sposób porozumiewania się użytkowników sieci, który opiera się na skrótach, uproszczeniach i charakterystycznych wyrażeniach powstałych z potrzeby szybkiej, dynamicznej komunikacji. Jest to rodzaj współczesnego kodu językowego, ułatwiającego wyrażanie emocji, reakcji i myśli w krótkiej formie, szczególnie w mediach społecznościowych, czatach czy memach. Slang internetowy nieustannie się rozwija, zmieniając się wraz z kulturą online (Panek, 2016). Jako przykłady można wskazać: BTW – *by the way*, czyli „przy okazji/swoją drogą"; OMG – *oh my God*, czyli „o mój Boże"; LOL – *laughing out loud*, czyli „głośny śmiech".

Memy i slang internetowy wpisują się w szerszy kontekst współczesnej kultury internetowej. Zagadnienia te stanowią zasadniczy przedmiot części badawczej pracy.

Cel. Celem badania było rozpoznanie kulturowych i komunikacyjnych aspektów funkcjonowania memów oraz slangu internetowego, ze szczególnym uwzględnieniem ich znaczenia w procesach konstruowania współczesnej tożsamości kulturowej.

Prezentacja materiału. Badanie empiryczne zostało zrealizowane na przełomie trzeciego i czwartego kwartału 2025 roku i objęło 190 aktywnych użytkowników cyberprzestrzeni. Zastosowano w nim metodę sondażu diagnostycznego, umożliwiającą uzyskanie danych dotyczących sposobów, w jakie Polacy postrzegają oraz wykorzystują język i humor w przestrzeni cyfrowej. Kwestionariusz badawczy został zaprojektowany w taki sposób, aby umożliwić identyfikację wzorców interpretacyjnych i praktyk komunikacyjnych związanych z memami oraz slangiem internetowym. Pytania miały charakter zarówno ilościowy, jak i jakościowy, co pozwoliło na uchwycenie nie tylko częstotliwości występowania określonych zjawisk, lecz również ich subiektywnej oceny oraz funkcji przypisywanych im przez użytkowników sieci.

W próbie badawczej dominowały kobiety (n=150), natomiast mężczyźni stanowili 21,0% ogółu (n=40). Najliczniejszą kategorię wiekową reprezentowali respondenci w wieku 26–40 lat (n=95; 50,0%), następnie osoby w wieku 18–25 lat (n=45; 23,7%) oraz 41–50 lat (n=40; 21,0%). Grupy najmłodsza (poniżej 18 lat) i najstarsza (51–60 lat) miały charakter marginalny, reprezentując po 2,65% badanej populacji. Struktura demograficzna próby wskazuje

zatem na przewagę osób dorosłych, aktywnych zawodowo i społecznie, co może mieć wpływ na sposób percepcji oraz interpretacji zjawisk kultury internetowej. W odpowiedzi na pierwsze pytanie, zdecydowana większość respondentów (n=95; 51,9%) deklarowała codzienny kontakt z treściami humorystycznymi odwołującymi się do elementów tożsamości narodowej, regionalnej, historycznej bądź stereotypowej. Kolejna duża grupa (n=75; 41,0%) wskazała, iż zetknięcie z tego rodzaju materiałami następuje kilka razy w tygodniu, natomiast jedynie 20 osób (10,9%) przyznało, że ma z nimi kontakt sporadyczny. Dane te potwierdzają powszechność funkcjonowania treści humorystycznych w środowisku cyfrowym oraz ich znaczenie w codziennych praktykach komunikacyjnych użytkowników internetu. Analiza opinii dotyczących statusu kulturowego memów wskazuje, że znaczna część respondentów dostrzega w nich element współczesnego folkloru. Równe grupy badanych (po 65 osób; 34,2%) uznały, że memy pełnią funkcję analogiczną do tradycyjnych form folkloru bądź stanowią jego przekształconą, nowoczesną odmianę. Nieco mniejsza grupa (n=55; 28,9%) wyraziła w tej kwestii ambiwalentne stanowisko, natomiast jedynie 2,7% badanych zdecydowanie odrzuciło możliwość klasyfikowania memów w kategoriach folkloru. Wyniki te wskazują, że w świadomości społecznej memy coraz częściej funkcjonują jako współczesne artefakty kultury ludowej, przeniesione w przestrzeń wirtualną, co koresponduje z obserwacjami badaczy zajmujących się problematyką cyfrowego folkloru i memetyki.

W dalszej części badania respondenci zostali poproszeni o wskazanie funkcji, jakie – ich zdaniem – pełnią memy internetowe. Najczęściej wymienianą była funkcja rozrywkowa, wskazana przez 165 osób (86,8%), co potwierdza dominującą rolę memów jako narzędzia służącego rozładowaniu napięcia i oderwaniu od codziennych obowiązków. Ponad połowa badanych (n=100; 52,6%) postrzega memy jako formę komentarza społecznego lub politycznego, nadając im tym samym walor krytyczny i refleksyjny wobec rzeczywistości społecznej. Znacząca liczba respondentów (n=45; 23,7%) wskazała także na funkcję integracyjną memów, podkreślając ich rolę w budowaniu wspólnoty i poczucia przynależności grupowej. Równocześnie 23,7% uczestników badania dostrzega w memach istotny czynnik utrwalania języka potocznego i rozwoju slangu internetowego, co potwierdza ich znaczenie w kształtowaniu współczesnych kodów komunikacyjnych. Jedynie marginalna grupa respondentów (n=5; 2,6%) wskazała inne, mniej powszechne funkcje memów. Najwięcej respondentów (n=95; 50%) zadeklarowało, że gdy nie rozumieją żartu lub mema opartego na slangowym wyrażeniu, po prostu ignorują go i przewijają dalej. Oznacza to, że dominującą reakcją jest brak chęci zgłębiania tematu. Drugą najczęściej wybieraną odpowiedzią było szukanie wyjaśnienia w internecie (n=60; 31,6%), co pokazuje, że część osób preferuje samodzielne zdobywanie wiedzy i poszerzanie słownictwa. Na pytanie znajomych o znaczenie żartu lub mema zdecydowało się 35 badanych (18,4%), co z kolei oznacza, że pewna grupa korzysta ze wsparcia społecznego w takich sytuacjach. W żadnym przypadku nie pojawiła się odpowiedź wskazująca na poczucie wykluczenia z rozmowy, co może oznaczać, że niezrozumienie slangu nie wpływa negatywnie na komfort społeczny ankietowanych.

W badaniu okazało się również, że najczęściej typowanym elementem slangu internetowego charakterystycznym dla polskiej przestrzeni cyfrowej okazało się wyrażenie „XD", które wskazało aż 140 badanych (73,7%). Wynik ten potwierdza dużą popularność tej prostej formy ekspresji emocjonalnej, szczególnie wśród młodszych użytkowników internetu. Na drugim miejscu znalazło się słowo „lol" (j. ang. *laughing out loud*) – wskazało je 80 ankietowanych (42,11%), co świadczy o tym, że mimo upływu czasu nadal jest ono obecne w komunikacji online[2]. Kolejne pozycje zajmują zwroty „stary/stara" (n=40; 21,1%) oraz „mordo" (n=35; 18,42%), które pełnią funkcję potocznych, koleżeńskich form zwracania się do rozmówcy w środowisku cyfrowym. W dalszej kolejności znalazło się słowo „cringe" – n=30; 15,79%, co pokazuje, że pojęcie to zadomowiło się w języku młodzieżowym, szczególnie w kontekście oceniania zachowań w sieci. Znacznie rzadziej wybierane były zwroty „essa" (n=15; 90%), a także „:P", „Sigma" oraz „Fr", które otrzymały po 5 wskazań (2,63% odpowiedzi). Można zatem uznać, że nie stanowią one dominujących elementów komunikacji w badanej grupie.

[2] Jego obecność w Oxfordzkim Słowniku od 2011 roku świadczy o wpływie tej frazy na kulturę online.

Analiza zebranych danych wskazuje, że znacząca większość respondentów dostrzega wyraźny wpływ internetowego slangu młodzieżowego na codzienny język mówiony. Aż 140 badanych (73,68%) uznało, że oddziałuje on na komunikację w sposób zdecydowany, natomiast 40 osób (21,05%) oceniło jego wpływ jako częściowy. Jedynie nieliczni ankietowani stwierdzili, że slang ten raczej nie wpływa na ich codzienne porozumiewanie się. Wyniki te dowodzą, że język internetu staje się istotnym komponentem współczesnych praktyk komunikacyjnych, szczególnie wśród młodszych generacji. Przenikanie elementów slangu sieciowego do rozmów prowadzonych w środowisku szkolnym, zawodowym czy rodzinnym odzwierciedla dynamiczne procesy zmian zachodzących we współczesnej polszczyźnie. Niewielki odsetek osób niedostrzegających wpływu może wskazywać na mniejszą podatność na te zjawiska wśród przedstawicieli starszych pokoleń oraz osób o ograniczonej aktywności internetowej.

Wyniki badania dotyczącego emocji wywoływanych przez memy i internetowe żarty językowe wskazuje, że dominującą reakcją odbiorców jest śmiech i rozbawienie (n=140; 73,68%). Potwierdza to rozrywkowy charakter tych treści, stanowiących istotny element kultury internetowej. Niewielka grupa respondentów (5 osób; 2,63%) deklarowała zaskoczenie lub dostrzeganie absurdu, natomiast 20 osób (10,53%) podchodziło do memów w sposób refleksyjny, analizując ich znaczenie w kontekście kulturowym i językowym. Kolejne 20 osób odczuwało irytację bądź trudności w interpretacji, co może być konsekwencją różnic pokoleniowych lub ograniczonej znajomości kodów komunikacyjnych obowiązujących w środowisku internetowym. Zaledwie kilka osób pozostawało wobec tych treści obojętnych. Wyniki te potwierdzają, że memy pełnią funkcję nie tylko rozrywkową, lecz także kulturową, ujawniając zróżnicowanie kompetencji językowych i kulturowych odbiorców.

W odpowiedziach dotyczących różnic między polskimi a anglojęzycznymi memami i slangiem internetowym ujawniły się dwie dominujące perspektywy. Część ankietowanych nie dostrzegała istotnych różnic, wskazując na globalny charakter internetu oraz intensywną cyrkulację wzorców komunikacyjnych. Jednocześnie duża grupa respondentów podkreślała istnienie wyraźnych odmienności kulturowych i językowych. Zwracano uwagę, że polskie memy znacznie częściej odnoszą się do lokalnych realiów społecznych, politycznych i kulturowych, a ich humor bywa bardziej ironiczny, absurdalny i trudniejszy do odczytania dla osób spoza polskiego kręgu kulturowego. Memy anglojęzyczne uznawano z kolei za bardziej uniwersalne, silniej osadzone w globalnej popkulturze i operujące specyficznymi skrótami oraz grami słownymi typowymi dla języka angielskiego. Część respondentów zauważała również postępujące zacieranie różnic, będące efektem intensywnego przenikania anglojęzycznych trendów do polskiej przestrzeni internetowej.

Zgromadzone dane jednoznacznie wskazują również, że memy i slang internetowy pełnią ważną rolę w procesie kształtowania tożsamości współczesnej młodzieży. Ponad 81% badanych (65 osób – „zdecydowanie tak", 90 osób – „raczej tak") dostrzega wpływ tych elementów na młode pokolenie. Zaledwie niewielki odsetek respondentów wyraził pogląd przeciwny, co sugeruje, że kultura internetowa staje się znaczącym czynnikiem socjalizacyjnym. Memy oraz slang funkcjonują nie tylko jako forma rozrywki, lecz także jako narzędzia ekspresji emocji, opinii i przynależności grupowej, współtworząc symboliczny wymiar tożsamości młodych ludzi.

Analiza odpowiedzi dotyczących „symboli polskiego internetu" ukazuje wielowarstwowy charakter tego zjawiska. Respondenci wskazywali zarówno elementy o charakterze uniwersalnym, takie jak „XD" (20 wskazań) czy „trollface" (10 wskazań), jak i motywy silnie osadzone w polskiej kulturze i humorze internetowym. Do najczęściej przywoływanych należały figury stereotypizowane, takie jak „Janusz" (15 wskazań), „Janusz internetu" (12 wskazań), „nosacz" (10 wskazań), a także postacie znane z polskiej popkultury – m.in. „Hanka Mostowiak" (10 wskazań) czy „Janusz i Halina" (5 wskazań). Wskazywano również na symbole wynikające z medialnych wydarzeń, takie jak „2137" czy popularne swego czasu „ale urwał". Pojawiały się również odniesienia do nowszych trendów językowych i memicznych, m.in. „brainrot", „elo mordo" czy „Janusz i Grażyna". Świadczy to o płynnej i dynamicznej naturze polskiego slangu internetowego, który łączy tradycyjne

motywy z elementami współczesnej globalnej kultury cyfrowej.

Konkludując, zjawisko „symbolu polskiego internetu" należy uznać za konstrukcję wieloaspektową, obejmującą zarówno utrwalone kulturowo postacie i cytaty, jak i zmienne, dynamicznie powstające elementy komunikacji cyfrowej. Wyniki badania pokazują, że polska memosfera w istotnym stopniu opiera się na humorze lokalnym, wspólnych doświadczeniach kulturowych oraz powszechnie rozpoznawalnych motywach, które współtworzą tożsamość użytkowników polskiego internetu.

Wnioski. Memy internetowe są odbierane jako formy humoru silnie zakorzenione w kulturze i doświadczeniach zbiorowych. Większość respondentów deklarowała codzienny lub częsty kontakt z treściami humorystycznymi odnoszącymi się do elementów polskiej tożsamości narodowej, regionalnej czy historycznej. Wskazuje to na ich stałą obecność w komunikacyjnej rzeczywistości użytkowników sieci oraz na rolę, jaką odgrywają w podtrzymywaniu i reinterpretowaniu wspólnych narracji kulturowych. Co więcej, memy są postrzegane jako współczesna, cyfrowa odmiana folkloru. Znaczna część osób badanych przypisuje im funkcje typowe dla tradycyjnych form przekazu ludowego – komentowanie rzeczywistości, utrwalanie wspólnotowych kodów interpretacyjnych, tworzenie humorystycznych opowieści oraz budowanie więzi społecznych. Wskazuje to na dynamiczną transformację folkloru, który w warunkach kultury cyfrowej przybiera postać obrazkowo-tekstowych form komunikacji. Niewątpliwie memy pełnią wielofunkcyjną rolę w życiu społecznym internautów. Dominująca funkcja rozrywkowa współwystępuje z funkcją komentatorską, integracyjną i językotwórczą. Memy pełnią także funkcję krytyczną – stają się narzędziem diagnozowania zjawisk społecznych i politycznych, często w sposób ironiczny lub satyryczny. Można pokusić się o stwierdzenie, że nie są one jedynie „treściami humorystycznymi", ale stanowią wartościowy materiał do badań nad komunikacją społeczną i kulturą współczesną. Slang internetowy – szczególnie w formie skrótów, wyrażeń emocjonalnych oraz zapożyczeń anglojęzycznych – intensywnie przenika do codziennego języka użytkowników. Zdecydowana większość respondentów deklaruje, że zauważa jego wpływ na własną komunikację. Potwierdza to tezę o rosnącej roli internetu jako przestrzeni kształtującej współczesną polszczyznę i przyspieszającej procesy językowych zmian. Polski slang internetowy oraz polska memosfera zachowują swoistą specyfikę kulturową, mimo globalnych trendów w komunikacji cyfrowej. Polskie memy częściej odnoszą się do lokalnych realiów, wykorzystują charakterystyczny humor absurdalny, a ich odbiór wymaga kompetencji kulturowej typowej dla polskiego kręgu odbiorców. Wyniki te potwierdzają, że kultura internetowa – choć globalna – reprodukuje i wzmacnia lokalne elementy tradycji, doświadczeń i narracji społecznych. Memy i slang internetowy pełnią istotną rolę w procesach budowania tożsamości współczesnej młodzieży. Umożliwiają ekspresję emocji i opinii, budują poczucie przynależności grupowej i stanowią narzędzie komunikacji generacyjnej. Wskazuje to na ich funkcję socjalizacyjną, szczególnie w obszarze kultury młodzieżowej.

Wyniki badania potwierdzają, że polska przestrzeń cyfrowa tworzy specyficzny, dynamiczny i złożony ekosystem komunikacyjny, w którym memy i slang internetowy pełnią funkcję nie tylko rozrywkową, lecz także kulturową, tożsamościową i językotwórczą. Współczesna polszczyzna cyfrowa stanowi obszar intensywnych przemian, a analizowane zjawiska mogą być traktowane jako istotny materiał badawczy dla językoznawców, kulturoznawców i socjologów.

Bibliografia:

Boroch, R. (2011). Przeciw memetyce, *Hybris*, 15, 62–99.

Chaciński, P. (2020). Memy jako kanon kulturowy i ich wpływ na język, *Polszczyzna w dobie cyfryzacji,* 20, 217–230.

Dawkins, R. (1996), Samolubny gen, tłum. M. Skoneczny, Warszawa.

Dołęga, P. (2021). Memy na języku polskim. Opis specyfiki i próba klasyfikacji, *Kształcenie Literackie. Dydaktyka Polonistyczna*, 7(16), 237–252.

Gumkowska, A. (2016). Mem i mikroblog jako nowa forma gatunkowo-komunikacyjna. Czy kicz może zdefiniować gatunek?, W: Kicz w języku i komunikacji, B. Kudra, E., Szkudlarek-Śmiechowicz (Red.), Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

Kamińska, M. (2024). Mem internetowy jako gatunek medialny. Historia, środki wyrazu i funkcja w kulturze. *Napis*, XXX, 107–123.

Maciąg, R. (2013). Pragmatyka Internetu. Web 2 .0 jako środowisko, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Panek, A. (2016). Język w przestrzeni internetu, *Przestrzeń Społeczna*, 1(11), 1–25.

Shifman, L. (2015). Memes in Digital Culture; M. Strangelove, Post-TV. Piracy, Cord-Cutting, and the Future of Television, Toronto.

Szabla, E. (2018). Charakterystyka memów internetowych w kontekście wybranych zagadnień prawa autorskiego, *Prawo Mediów Elektronicznych*, 2, 44–51.

Szagun, D. (2021). Funkcje form komicznych (memów internetowych i dowcipów) związanych z pandemią COVID-19, *Poznańskie Studia Polonistyczne Seria Językoznawcza*, vol. 28 (48)/1, 255-270.

Wołoszyn, M. (2019). Czy memy są tekstami kultury, *Toruńskie Studia Biologiczne,* 1(22), 9–28.

References:

Boroch, R. (2011). Against memetics, Hybris, 15, 62–99.

Chaciński, P. (2020). Memes as a cultural canon and their impact on language, Polszczyzna w dobie cyfryzacji, 20, 217–230.

Dawkins, R. (1996). The Selfish Gene, trans. M. Skoneczny, Warsaw.

Dołęga, P. (2021). Memes in the Polish language: Description of specificity and an attempt at classification, Kształcenie Literackie. Dydaktyka Polonistyczna, 7(16), 237–252.

Gumkowska, A. (2016). Meme and microblog as a new genre-communicative form. Can kitsch define a genre?, In B. Kudra & E. Szkudlarek-Śmiechowicz (Eds.), Kitsch in language and communication, Lodz: University of Łódź Press.

Kamińska, M. (2024). Internet meme as a media genre: History, means of expression, and function in culture, Napis, XXX, 107–123.

Maciąg, R. (2013). Pragmatics of the Internet. Web 2.0 as an environment, Cracow: Jagiellonian University Press.

Panek, A. (2016). Language in the internet space, Przestrzeń Społeczna, 1(11), 1–25.

Shifman, L. (2015). Memes in Digital Culture; M. Strangelove, Post-TV. Piracy, Cord-Cutting, and the Future of Television, Toronto.

Szabla, E. (2018). Characteristics of internet memes in the context of selected copyright issues, Prawo Mediów Elektronicznych, 2, 44–51.

Szagun, D. (2021). Functions of comic forms (internet memes and jokes) related to the COVID-19 pandemic, Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Językoznawcza, 28(48)/1, 255–270.

Wołoszyn, M. (2019). Are memes cultural texts?, Toruńskie Studia Biologiczne, 1(22), 9–28.

Дата надходження статті: 29.10.2025
Дата прийняття статті: 20.11.2025
Опубліковано: 26.12.2025